

БОРКА ДРАГОЈЕВИЋ-ЈОСИФОВСКА
Маркова 31
Скопје

УДК 737:807.1

ДЕПО ФОЛЕСА ИЗ с. ПЕТРАЛИЦЕ (МАКЕДОНИЈА)

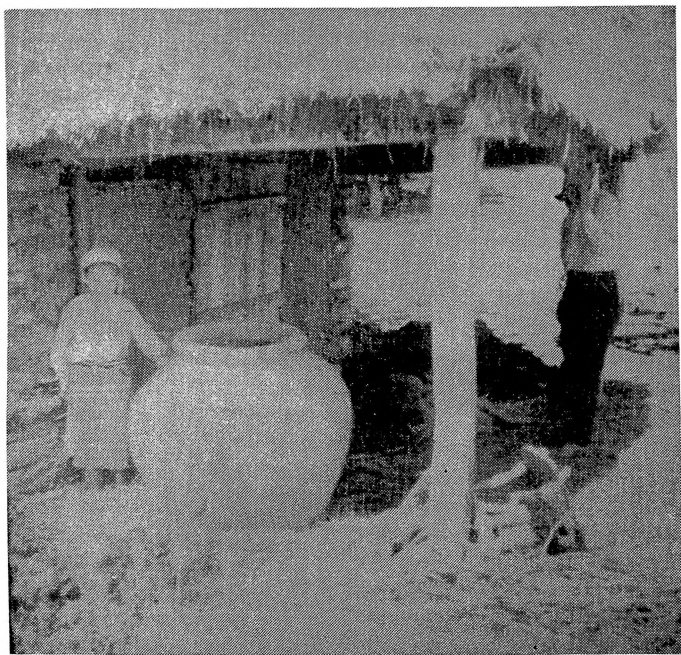
Апстракт: У прилогу се објављује депо фолеса императора I и II тетрархије, кованих у следећим ковницама: Aquileia, Roma, Carthago, Siscia, Serdica, Thessalonica, Heraclea, Nicomedia, Syzicvs, Antiochia, Alexandria. Депо садржи 377 примерака новца ископаног у периоду од 294 до 310 године.

У селу Петралици¹, недалеко од старе црквице посвећене св. Ђорђу, на месту за које је везано једно прастаро предање о „закопаном благу“, сеоски кројач Јосиф Давидов је 1950 г. случајно откопао један керамични суд са доста добро очуваним римским новцем из краја III и почетка IV века (сл. 1). Депо, који се састоји од 377 фолеса, доспео је у Археолошки музеј у Скопљу чиме се нумизматичка збирка Музеја знатно увеличала. Вредност овог налаза, покрај осталог, састоји се и у томе што пронађени новци претстављају прве археолошке предмете из те области у нашем музеју. Како депои новца, без обзира на њихову величину, нису никада без извесног научног интереса, иако са великим закашњењем, објављујем и овај са јединственим циљем да и даље не остане непознат².

Депо се углавном састоји од 277 фолеса великог формата система Диоклецијана, изузев неколико примерака Максимиана Дазе и Валерије Аугусте, кћери Диоклецијана а жене Галерија Валерија, који имају нешто редуцирану тежину. Новац је доста добро сачуван. Код великог броја примерака примећују се остаци сребренасто беле превлаке.

¹ Село Петралица се налази североисточно од Скопља, прецизније западно од Криве Паланке. У селу се на много места налазе остаци из римског времена: tegulae, imbrices, питоси, фрагменти насеобинске керамике и новци, већином из IV века (сл. 1), особито на локалитетима: „Мирочева Маала“, и „Селиште“ (сл. 2), а на узвишењу „Градиште“, североисточно од централног дела села, остаци темеља једног утврђења. Осим остатака из римског времена у селу су констатирани и такви, који указују на касније време. На 100 м. северно од споменутог црквице, на једној стени су уклесана два крста, од којих је један сличан крстовима на некојим босанским саркофазима, а на једној грубо отесаној каменој плочи, откопаној на њиви Кире Јосифова, урежани су крстови различитих облика и неки други знаци. Осим овога у атару села на неколико места („Крст“, „Петров крст“ и сл.) налазе се у земљу забодене грубе плоче од камена од којих једна у облику примитивног, неправилног крста. Ове плоче, које су према народном предању биле некад избачене из праћке Краљевића Марка, имају култни карактер.

² Кратко саопштење о налазу овог новца потписана је дала још 1951. године: *Депо на римски монети од с. Петралица*, Весник на музејско-конзерваторско друштво на НРМ I, Скопје 1953, стр. 3 и д.

Слика 1

Од императора заступљени су следећи: **DIOCLETIANVS**, **MAXIMIANVS**, **GALERIVS**, **CONSTANTIVS**, **SEVERVS**, **MAXIMINVS**, **LICINIVS** и **GALERIA VALERIA**.

На аверсима имамо следеће легенде:

Diocletianus

1. IMP CC VAL DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP DIOCLETIANVS
3. D N DIOCLETIANO BAEATISSIMO SEN AVG
4. D N DIOCLETIANO FELICISSIMO SEN AVG

Maximianus

5. IMP C M A MAXIMIANVS P F AVG
6. IMP C MAXIMIANVS P F AVG
7. IMP MAXIMIANVS P F AVG
8. D N MAXIMIANO BAEATISSIMO SEN AVG
9. D N MAXIMIANO FELICISSIMO SEN AVG

Constantius

10. CONSTANTIVS NOB CAES
11. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES

Galerius

12. MAXIMIANVS NOB CAES
13. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES
14. IMP C. GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG

Severus

15. IMP C FL VAL SEVERVS P F AVG
- FL VAL SEVERVS NOB CAES

Licinius

16. VAL LICINIVS P F AVG

Maximinus

17. GAL VAL MAXIMINVS NOB CAES
18. MAXIMINVS FIL AVG

Galeria Valeria

19. GALERIA VALERIA AVG

На реверсима читамо ове легенде:

1. GENIO AVGG ET CAESARVM NN
2. GENIO AVGUSTI
3. GENIO AVG[STI]
4. GENIO CAESARIS
5. GENIO CAESARIS CMH
6. GENIO POPVLI ROMANI
7. SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR
8. SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR
9. SACRA MONET AVGG ET CAESS NN
10. IOVI CONS CAES
11. CONCORD IMPERII
12. HERCVLI VICTORI
13. VENERI VICTRICI
14. VIRTVS AVGG ET CAESS NN
15. VIRTVTI EXERCITVS
16. PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG

Императорске бисте су на свима егземпларима претстављене у десном профилу, са лавровим венцем на глави. У односу на иконографију императора указаћемо само на то, не улазећи у детаље, да депо садржи доста примера замене њихових ликова, што је у пуној сагласности са закључцима до којих се у односу на ово питање дошло. Установљено је наиме, да ликови императора из краја III и почетка IV века на новцима кованим у њихово име не претстављају увек реалне портрете и да је један исти император могао да буде претстављен са више различитих ликова, а више императора једним истим³.

³Jules Maurice, Numismatique constantinienne, Paris, III

У односу на претставу Генија Римског народа треба да се укаже на један детаљ на који Cohen није обратио пажњу⁴, а који је према нашем познатом нумизматичару А. Јелоћнику једна од карактеристика првих емисија фолеса. Ради се о томе што се на новцима кованим источно од Сисције жртвена течност излева из патере, док на онима кованим у самој Сисцији, као и западно од ње, то није случај⁵.

Слика 2

Заступљене су следеће ковнице: Aquileia, Roma, Carthago, Siscia, Serdica, Thessalonica, Heraclea, Nicomedia, Cyzicus, Antiochia и Alexandria. Од приложеног табуларног прегледа види се да је више од две трећине новца ковано у ковницама Serdica и Thessalonica, Метропола Македоније, у ово време седиште провинциског намесника, и Cyzicus, од императора Диоклецијана, који је 296 г. и завео ову врсту новца, као и од Максимијана и Галерија, готово у приближно једнаком броју. Т. post quem за закопавање депоа је 310 година⁶.

⁴ Н. Cohen, Description historique des monnaies frappées sous l'Empire Romaine, Paris, vol. VI (1886).

⁵ А. Јелоћник, Први follesi iz kovnice Siscia, Numizmatički vestnik, Ljubljana 1958, str. 5 i 8.

⁶ Сматрајући овај прилог само као једноставни каталог објављеног новца потписана, поред осталог, није улазила у прецизно датирање појединих примерака.

AQVILEIA

3

4

7

9

10

11

12

14

15

16

20

21

23

24

ROMA

1

3

4

5

CARTHAGO

1

2

5

6

3

SISCIA

4

6

5

8

SERDICA

5

11

14

18

22

29

32

37

38

45

49

60

67

77

78

79

81

82

84

85

THESSALONICA

4

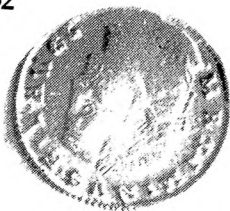
22

64

77

76

75

72

64

55

43

36

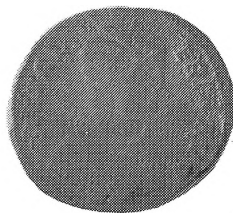

28

80

82

HERACLEA

4

10

15

21

24

18

NICOMEDIA

1

2

CYZICVS

3

5

1

16

23

39

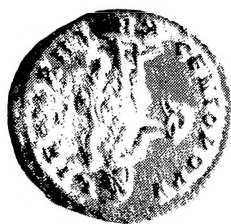
41

52

65

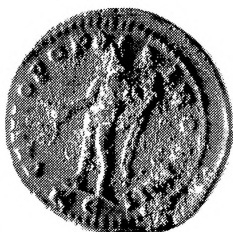
69

70

73

79

80

83

87

92

ANTIOCHIA

1

2

ALEXANDRIA

1

2

4

7

10

11

13

14

18

21

A Q V I L E I A

I ГРУПА (с. 294 – 1. V. 305)

1. IMP DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP MAXIMIANVS P F AVG
3. CONSTANTIVS NOB CAES
4. . . . . MAXIMIANVS NOB CAES

R. broj	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	tab- le
1-2	1	GENIO POPVLI ROMANI	---- AQP	VI, 314, 23, a	2	
3	1	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	--- AQP	VI, 315 29, a	1	I
4-5	1	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 31, a	2	I
6	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 33, a	1	
7-8	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQP	VI, 316, 35, a	2	I
9	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQS	VI, 316, 35, a	1	I
10	2	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 31, b	1	I
11	2	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQS	VI, 315, 31, b	1	I
12-13	2	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQP	VI, 316 35, b	2	I
14	2	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQS	VI, 315 33, b	1	I
15	2	GENIO POPVLI ROMANI	--- AQS	VI, 314 23, b	1	I
16-18	2	GENIO POPVLI ROMANI	--- AQS	VI, 314 23, b	3	I
19	3	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	--- AQT	VI, 315, 30, a	1	
20	3	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQT	VI, 315, 32, a	1	II
21	3	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	* VI -- AQT	VI, 316, 38, a	1	II
22	4	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQT	VI, 315, 32, b	1	

И Г Р У П А
(мај 305 до 25 јуни 306)

1. D N MAXIMIANO FELICISSIMO SEN AVG
2. SEVERVS NOB CAES

23	1	PROVIDENTIA DEOR [VM] QVIES AVGG	$\frac{S}{A} \frac{F}{Q}$	320, VI, 64, b	1	II
24-25	2	VIRTUS AVGG ET CAESS NN	$\frac{A}{Q}$	VI, 320, 67, a	2	II

R O M A
I ГРУПА
(294 – 1.V 305)

1. IMP C MAXIMIANVS P F A G
2. MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Avers	Revers	Officina	RIC	Broj primeraka	Tab. le.
1-2	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{S}{Q}$	VI, 361, 94, b	2	II
3	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{Q}{S}$	VI, 361, 95, b	1	II
4	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{R}{\Delta} \frac{S}{S}$	VI, 359 73, b	1	II
II Група (V. 305 – 25.VI 306) 1. D N MAXIMIANO FELICISS SEN AVG						
5-6	1	PROVIDENT DEOR QVIES AVGG	$\frac{S}{R} \frac{F}{T}$	VI, 365, 117, b	2	II

A Q V I L E I A

I ГРУПА (с. 294 – 1. V. 305)

1. IMP DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP MAXIMIANVS P F AVG
3. CONSTANTIVS NOB CAES
4. . . . . MAXIMIANVS NOB CAES

R. broj	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	tab- le
1-2	1	GENIO POPVLI ROMANI	---- AQP	VI, 314, 23, a	2	
3	1	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	--- AQP	VI, 315 29, a	1	I
4-5	1	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 31, a	2	I
6	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 33, a	1	
7-8	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQP	VI, 316, 35, a	2	I
9	1	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQS	VI, 316, 35, a	1	I
10	2	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQP	VI, 315, 31, b	1	I
11	2	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQS	VI, 315, 31, b	1	I
12-13	2	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- VI -- AQP	VI, 316 35, b	2	I
14	2	SACR MONET AGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQS	VI, 315 33, b	1	I
15	2	GENIO POPVLI ROMANI	--- AQS	VI, 314 23, b	1	I
16-18	2	GENIO POPVLI ROMANI	--- AQS	VI, 314 23, b	3	I
19	3	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	--- AQI	VI, 315, 30, a	1	
20	3	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQI	VI, 315, 32, a	1	II
21	3	SACR MONET AVGG ET CAESS NOSTR	* VI -- AQI	VI, 316, 38, a	1	II
22	4	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	-- V -- AQI	VI, 315, 32, b	1	

П Г Р У П А
(мај 305 до 25 јуни 306)

1. D N MAXIMIANO FELICISSIMO SEN AVG

2. SEVERVS NOB CAES

23	1	PROVIDENTIA DEOR [VM] QVIES AVGG	$\begin{array}{c} \overline{S} \mid \overline{F} \\ \overline{AQS} \end{array}$	320, VI, 64, b	1	II
24-25	2	VIRTVS AVGG ET CAESS NN	$\overline{AQ\overline{T}}$	VI, 320, 67, a	2	II

R O M A
I ГРУПА
(294 – 1.V 305)

1. IMP C MAXIMIANVS P F A G

2. MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj pri- meraka	Tab. le.
1-2	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{S} \mid \overline{F}$	VI, 361, 94, b	2	II
3	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{Q} \mid \overline{F}$	VI, 361, 95, b	1	II
4	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{R} \mid \overline{S}$ Δ	VI, 359 73, b	1	II
II Група (V. 305 – 25.VI 306) 1. D N MAXIMIANO FELICISS SEN AVG						
5-6	1	PROVIDENT DEOR QVIES AVGG	$\begin{array}{c} \overline{S} \mid \overline{F} \\ \overline{R} \mid \overline{T} \end{array}$	VI, 365, 117, b	2	II

C A R T H A G O

I ГРУПА

(с. 296 – 1.V 305)

1. IMP MAXIMIANVS P F AVG
2. CONSTANTIVS NOB CAES
3. MAXIMIANVS NOB CAES

r. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	br. pri- mer.	tab- le
1	1	SALVIS AVGG ET CAESS FEL KART	— ̅ —	VI. 427, 27. b	1	II
2	2	FELIX ADVENT AVGG NN	— ̅ PK ̅	VI. 426, 26. a	1	II
3-4	2	SALVIS AVGG ET CAESS FEL KART	— ̅ —	VI. 427 30. a	2	III
5	3	FELIX ADVENTVS AVGG NN	 PK Δ	VI. 426, 26 b	1	III
6	3	SALVIS AVGG ET CAESS FEL KART	— A —	VI. 427, 30 b	1	III

S I S C I A

I ГРУПА

(с. 294 – 1.V. 305)

1. IMP C DIOCLETIANVS PF AVG
2. IMP DIOCLETIANVS PF AVG
3. IMP C MAXIMIANVS PF AVG
4. IMP MAXIMIANVS PF AVG
5. CONSTANTIVS NOB CAES
6. MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj pri- mer.	Tab- le.
1-2	1	GENIO POPVLI ROMANI	— — A * SIS	VI. 464, 85 a	2	III
3	2	GENIO POPVLI ROMANI	— A SIS —	VI. 467, 108 a	1	
4	2	GENIO POPVLI ROMANI	— B SIS	VI. 467, 108. a	1	
5	3	GENIO POPVLI ROMANI	— — A * SIS	VI. 464, 85 b	1	
6	4	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	* ̅ SIS	VI. 469, 134 b	1	III
7	4	SACRA MONET AVGG ET CAESS NOSTR	* A SIS	VI. 469, 134 b	1	III
8-9	5	GENIO POPVLI ROMANI	— — A * SIS	VI. 464, 90. a	2	
10-11	5	GENIO POPVLI ROMANI	— B SIS	VI. 467, 109 a	2	
12	6	GENIO POPVLI ROMANI	— A * SIS	VI. 464, 90 b	1	
13	6	SACRA MONET AVGG ET CAESS NN	* A * SIS	VI. 469, 137 b	1	

S E R D I C A
I ГРУПА
(с. 303/304 – 1.V 305)

1. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP C M A MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
4. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1	1	GENIO POVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{A}}$	VI, 492, 3 a	1	
2	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{B}}$	VI, 492, 3 a	1	
3-4	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{E}}$	VI, 492, 3a	2	
5-7	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\Delta}$	VI, 492, 3 a	3	III
8-9	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{A}}$	VI, 492, 3 b	2	
10	2	GENIO POVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{B}}$	VI, 492, 3 b	1	
11-12	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\Gamma}$	VI, 492, 3 b	2	III
13	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\Delta}$	VI, 492, 3 b	1	
14-17	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\epsilon}$	VI, 492, 3 b	4	IV
18-19	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{A}}$	VI, 492, 4 a	2	IV
20	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{B}}$	VI, 492, 4 a	1	
21	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\Delta}$	VI, 492, 4 a	1	
22-23	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\epsilon}$	VI, 492, 4 a	2	IV
24	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{A}}$	VI, 492, 4 b	1	
25-27	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\text{B}}$	VI, 492, 4 b	3	
28	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\Delta}$	VI, 492, 4 b	1	
29-31	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \overline{\epsilon}$	VI, 492, 4 b	3	IV

ГРУПА II
(1.V 305 – 25.VII 306)

1. IMP C FL VAL CONSTANTIVS P F AVG
2. IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL SEVERVS NOB CAESAR
4. GAL VAL MAXIMINVS NOB CAESAR
5. D N DIOCLETIANO BAEATISSIMO SEN AVG
6. D N DIOCLETIANO FELICISSIMO SEN AVG
7. D N MAXIMIANO BAEATISSIMO SEN AVG
8. D N MAXIMIANO FELICISSIMO SEN AVG

32-36	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{B} \end{array}$	VI, 495, 12 a	5	IV
37	1	CENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 12 a	1	IV
38-43	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \varepsilon \end{array}$	VI, 495, 12 a	6	IV
44	2	CENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{A} \end{array}$	VI, 495, 12, b	1	
45-48	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{B} \end{array}$	VI, 495, 12 b	4	IV
49-54	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 12 b	6	IV
55-59	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \varepsilon \end{array}$	VI, 495, 12 b	5	
60-62	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{A} \end{array}$	VI, 495, 13 a	3	IV
63-66	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Gamma \end{array}$	VI, 495, 13 a	4	
67-74	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{A} \end{array}$	VI, 495, 13 b	8	V
75-77	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Gamma \end{array}$	VI, 495, 13 b	3	V
78	5	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\text{S} \cdot \overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \text{F} \end{array}$	VI, 495, 14 a	1	V
79	6	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\text{S} \cdot \overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 15 a	1	V
80	6	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\text{S} \cdot \overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 15 a	1	
81	7	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\text{S} \cdot \overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 14, b	1	V
82	8	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\text{S} \cdot \overline{\text{SM}} \cdot \overline{\text{SD}} \cdot \begin{array}{c} \\ \Delta \end{array}$	VI, 495, 15 b	1	V

IV ГРУПА (307 – 308)

1. GAL MAXIMIANVS P F AVG
2. GAL VAL MAXIMINVS NOB C

83	1	GENIO AVGVSTI	$\begin{array}{c} * \mid \Gamma \\ \cdot \text{SM} \cdot \text{SD} \cdot \end{array}$	VI, 499, 35	1	
84	2	GENIO CAESARIS	$\begin{array}{c} * \mid \Delta \\ \cdot \text{SM} \cdot \text{SD} \cdot \end{array}$	VI, 500, 37	1	V
85	2	GENIO CAESARIS	$\begin{array}{c} * \mid \Delta \\ \cdot \text{SM} \cdot \text{SD} \cdot \end{array}$	VI, 500, 37	1	V

THESSALONICA I ГРУПА (с. 298/9 – 303)

1. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP C MA MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
4. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le.
1-3	1	GENIO POPVLI ROMANI	T S A	VI, 512, 19 a	3	
4-9	1	GENIO POPVLI ROMANI	· T S B ·	VI, 512, 21 a	5	V
10-18	1	GENIO POPVLI ROMANI	T S B	VI, 512, 19 a	10	
19-21	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Gamma \\ \text{T S} - \end{array}$	VI, 512, 23 a	3	
22-24	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Gamma \\ \text{T S} - \end{array}$	VI, 513, 25 a	3	V
25-27	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Delta \\ \text{T S} - \end{array}$	VI, 513, 25 a	3	
28-31	2	GENIO POPVLI ROMANI	· TSA ·	VI, 512, 21 b	4	VI
32-35	2	GENIO POPVLI ROMANI	TSA	VI, 512, 19 b	4	
36-41	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Gamma \\ \text{TSB} - \end{array}$	VI, 512, 19 b	6	VI
42-50	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Gamma \\ \text{T S} \cdot \end{array}$	VI, 513, 25 b	9	VI
51	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \Delta \\ \text{T S} \cdot \end{array}$	VI, 513, 25 b	1	
52	3	GENIO POPVLI ROMANI	· TSA ·	VI, 512, 22 a	1	
53	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \mid \\ \text{TSB} \cdot \end{array}$	VI, 512, 22 a	1	

54	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{—} \text{g} \\ \text{—} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 513, 26 a	1	
55	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{—} \Delta \\ \text{—} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	— VI —	1	VI
56-61	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{TS} \cdot \text{A}}$	VI, 512, 20 b	6	
62-65	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{TS} \cdot \text{B}}$	VI, 512, 20 b	4	VI
66-71	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{\text{TS} \cdot \text{B}} \cdot$	VI, 512, 22 b	6	
72-73	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{—} \Gamma \\ \text{—} \text{TS} \end{array}$	VI, 512, 24 b	2	VI
74	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{—} \Delta \\ \text{—} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 513, 26 b	1	
75	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{—} \text{g} \\ \text{—} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 513, 26 b	1	VI

ГРУПА II
(с. X.308 – V. 310)

1. GAL MAXIMIANVS P F AVG
2. VAL LICINIVS P F AVG
3. MAXIMINVS FIL AVGG
4. GAL VALERIA AVG

76	1	GENIO AVGVSTI	$\begin{array}{c} * \text{—} \text{A} \\ \text{—} \cdot \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 30 a	1	VI
77	2	GENIO AVGVSTI	$\begin{array}{c} * \text{—} \text{B} \\ \text{—} \cdot \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 30 b	1	VI
78	3	GENIO CAESARIS	$\begin{array}{c} * \text{—} \Delta \\ \text{—} \cdot \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 32 a	1	
79	3	GENIO CAESARIS	$\begin{array}{c} \Delta \\ \text{—} \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 32 a	1	VI
80-81	4	VENERI VICTRICI	$\begin{array}{c} * \text{—} \text{B} \\ \text{—} \cdot \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 36	2	VII
82	4	VENERI VICTRICI	$\begin{array}{c} * \text{—} \Gamma \\ \text{—} \cdot \text{SM} \cdot \text{TS} \cdot \end{array}$	VI, 514, 36	1	VI

HERACLEA

I ГРУПА

(294-8)

1. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F A G
2. IMP C M A MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
4. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. broj	Revers	Officina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1-2	1 GENIO POPVLI ROMANI	HTA	VI, 531, 17 a	2	
3	1 GENIO POPVLI ROMANI	HTT	VI, 531, 17 a	1	
4	1 GENIO POPVLI ROMANI	HTΔ	VI, 531, 17 a	1	VII
5-6	1 GENIO POPVLI ROMANI	HTA	Coh.184 ⁷⁾	2	
7-9	2 GENIO POPVLI ROMANI	HTB	Coh.184	3	
10-11	2 GENIO POPVLI ROMANI	HTT	Coh.184	2	VII
12-14	2 GENIO POPVLI ROMANI	HTE	Coh.184	3	
15-16	3 GENIO POPVLI ROMANI	HTA	VI, 531, 18 a	2	VII
17	4 GENIO POPVLI ROMANI	HTA	VI, 531, 18 b	1	
18-20	4 GENIO POPVLI ROMANI	HTB	VI, 531, 18 b	3	VII
21-22	4 GENIO POPVLI ROMANI	HTT	VI, 531, 18, b	2	VII
23	4 GENIO POPVLI ROMANI	HTΔ	VI, 531, 18 b	1	

IV ГРУПА

(дец. 308 – с. МАЈ 310)

1. IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG

24	1 GENIO IMPERATORIS	HTT	VII, 535 37 a	1	VII

⁷⁾ Nema RIC, no ima sa legendom: IMP. C. MA. VAL. MAXIMIANVS P. F. AVG. 531, 17 b/. – H. Cohen, Description historique des monnaies frappées sous l'Empire Romain, Paris vol VII.

N I C O M E D I A
I ГРУПА
(294-295 и 303-1.V 305)

1. IMP CC VAL DIOCLETIANVS P F A G
2. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1	1	GENIO POPVLI ROMANI	SMN	VI, 556, 27 a	1	VII
2	2	GENIO POPVLI ROMANI	SMNA	VI, 557, 30 a	1	VII

ГРУПА IV
(дец. 308- с. мај 310)

1. IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG
2. GAL VAL MAXIMINVS NOB CAES

3	1	GENIO AVGVSTI CM	SMNA	VI, 562, 54 a	1	VIII
4	1	G[ENIO A.] GVSTI CM	SMNA	VI, 562, 54a	1	
5-6	2	GENIO CAESARIS SM	SMN	VI, 562, 55	2	

C Y Z I C V S
I ГРУПА
(од с. 294 - 299)

1. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP C MA MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
4. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1-11	1	GENIO POPVLI ROMANI	K	VI, 580, 10 a	11	VIII
12	1	GENIO POPVLI ROMANI	K ζ	VI, 580, 12 a	1	
13-15	2	GENIO POPVLI ROMANI	K	VI, 580, 12 b	3	
16-22	2	GENIO POPVLI ROMANI	K Δ	VI, 580, 12 b	7	VIII
23-37	2	GENIO POPVLI ROMANI	K ϵ	VI, 580, 12 b	15	VIII

38	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K\zeta}$	VI, 580, 12 b	1	
39-40	3	GENIO AVGG ET CAESA- RVM NN	$\overline{K\bar{A}}$	VI, 580, 11 a	2	VIII
41-51	3	GENIO AVGG ET CAESA- RVM NN	$\overline{KB}$	VI, 580, 11 a	11	VIII
52-62	4	GENIO AVGG ET CAESARUM NN	$\overline{K\bar{A}}$	VI, 580, 11 b	11	VII
63-64	4	GENIO AVGG ET CAESARUM NN	$\overline{KB}$	VI, 580, 11 b	2	

II ГРУПА
(од 1.V 305 до 25.VI 306)

1. IMP C FL VAL CONSTANTIVS PF AVG
2. IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG
3. FL VAL SEVERVS NOB CAES
4. D N DIOCLETIANO BEATISSIMO SEN AVG
5. D N DIOCLETIANO FELICISSIMO SEN AVG
6. D N MAXIMIANO FELICISSIMO

65-68	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{KB}$	VI, 582, 21 a	4	VIII
69	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K\zeta}$	VI, 582, 21 a	1	VIII
70-71	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K\bar{E}}$	VI, 582, 21, b	2	IX
72	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K\bar{A}}$	VI, 582, 21 b	1	
73-76	3	GENIO AVGG ET CAESA- RVM NN	$\overline{K\bar{A}}$	VI, 582, 20 a	4	IX
77	4	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\overline{S} \mid \overline{F}$ $\overline{K\zeta}$	VI, 582, 22 a	1	
78-79	5	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\overline{S} \mid \overline{F}$ $\overline{K\zeta}$	VI, 582, 23 a	2	IX
80	6	PROVIDENTIA DEORVM QVIES AVGG	$\overline{S} \mid \overline{F}$ $\overline{K\bar{A}}$	VI, 582, 23 b	1	IX

III ГРУПА
(25.VII 306 – c. XII 308)

1. IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG
2. IMP C FL VAL SEVERVS P F AVG
3. GAL VAL MAXIMINVS NOB CAES

81	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K} \mid \overline{A}$ $\overline{K\bar{A}}$	VI, 584, 27 a	1	
82	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\overline{K\bar{B}}$	VI, 584, 27 a	1	

83-85	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{ *}{KB}$	VI, 584, 27 b	3	IX
86	3	GENIO AVGG ET CAESA- RVM NN	$\frac{ *}{KB}$	VI, 584, 26 a	1	
87-91	3	GENIO AVGG ET CAESA- RVM NN	KΓ	VI, 583, 24 a	5	IX

IV ГРУПА
(Децембар 308 – с. мај 310)

1. GAL MAXIMIANVS P F AVG

92	1	VIRTVTI EXERCITVS	$\frac{B }{MKV}$	VI, 587, 47	1	IX

ANTIOCHIA
I ГРУПА
(с. 294 – 1.V 305)

1. IMP C DIOCLETIANVS P F AVG
2. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1	1	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{\epsilon}{AN\bar{T}}$	VI, 620, 54 a	1	IX
2	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\frac{\Delta}{ANT}$	VI, 620, 53 b	1	IX

ALEXANDRIA
I ГРУПА
(с. 294 – 1.V 305)

1. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
2. IMP C DIOCLETIANVS P F AVG
3. IMP C M A MAXIMIANVS P F AVG
4. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
5. GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES

R. br.	Ave- rs	Revers	Offi- cina	RIC	Broj prime- raka	Tab- le
1-2	1	IOVI CONS CAES	$\frac{\Gamma}{S P}$ ALE		2	X

3	2	IOVI CONS CAES	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{P} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,666, 41	1	X
4	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \Delta \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 32 a	1	X
5	2	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XXI} \mid \Gamma \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 30 a	1	
6	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \Delta \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 32 b	1	
7	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \text{B} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 32 b	1	X
8-9	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \text{E} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 32 b	2	
10	3	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XXI} \mid \Delta \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 30 b	1	X
11-12	3	HERCVLI VICTORI	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{B} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 38	2	X
13	4	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \Delta \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 33 a	1	X
14	4	HERCVLI VICTORI	$\begin{array}{c} \Delta \\ \text{S} \mid \text{P} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,666 40	1	X
15	4	HERCVLI VICTORI	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{P} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,666, 40	1	
16	4	HERCVLI VICTORI	$\begin{array}{c} \Delta \\ \text{S} \mid \text{P} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,666, 40	1	
17	5	IOVI CONS CAES	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{B} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,666, 43	1	
18-19	5	GENIO POPVLI ROMANI	$\begin{array}{c} \text{XX} \mid \Gamma \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,665, 33 b	2	X

II ГРУПА
(1. мај 305 – 25 јули 306)

1. GAL VAL MAXIMINVS NOB CAES

20	1	CONCORD IMPERII	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{B} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,669, 52	1	
21	1	CONCORD IMPERII	$\begin{array}{c} \text{S} \mid \text{P} \\ \hline \text{ALE} \end{array}$	VI,669, 52	1	X

¹ V. n. 4., p. 665

Kov-nica	Diocle-tianus	Maximi-anus	Gale-rius	Constan-tius	Maximi-nus	Seve-rus	Lici-nius	Galeria Valeria	
Aquileia	9	10	1	3	—	2	—	—	25
Roma	—	4	2	—	—	—	—	—	6
Carthago	—	1	2	3	—	—	—	—	6
Siscia	4	3	2	4	—	—	—	—	13
Serdica	10	12	25	18	13	7	—	—	85
Thessa-lonica	27	24	21	4	2	—	1	3	82
Heraclea	4	10	8	2	—	—	—	—	24
Nicomedia	1	—	2	1	2	—	—	—	6
Cyzicus	15	27	19	18	6	7	—	—	92
Antiochia	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Alexandria	5	7	3	4	2	—	—	—	21
	76	98	86	57	25	16	1	3	362

Новац, који није могао да буде прецизно идентифициран због оштећености:

1. MAXIMIANVS NOB CAES
GENIO POPVLI ROMANI $\frac{1}{*SIS} (?)$
2. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\overline{HT} (?)$
3. IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\overline{TT} ?$
4. IMP C DIOCLETIANVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\frac{?}{ALE} \frac{1}{i} ?$
5. IMP C MA MAXIMIANVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\frac{1}{TSA} ?$
6. IMP C M A MAXIMIANVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\overline{K} [?]$
7. IMP C FL CONSTANTIVS P F AVG
GENIO POPVLI ROMANI $\overline{K} [?]$
8. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
GENIO AVGG ET CAESARVM NN $\overline{K} [?]$
9. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
GENIO AVGG ET CAESARVM NN $\overline{K} [?]$
10. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
GENIO AVGG ET CAESARVM NN $(?)B$
11. FL VAL CONSTANTIVS NOB CAES
GENIO POPVLI ROMANI $[- - -]$

12.	GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES GENIO POPVLI ROMANI	H̄T̄ [v̄]
13.	GAL VAL MAXIMIANVS NOB CAES GENIO POPVLI ROMANI	[?]
14.	MAXIMIANVS NOB CAES SACRA MONETA AVGG ET CAESS	[?]
15.	IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG GENIO POPVLI ROMANI	K̄ [?]

R É S U M É

Borka Dragojević-Josifovska: DÉPÔT DE FOLLES de PETRALICA

Les monnaies publiées ici proviennent du village Petralica, au Nord-est de Skopje (RM) où en 1950 furent fortuitement découvertes dans un petit récipient de terre cuite qui n'est pas conservé. Il s'agit de folles de: *Diocletianus, Maximianus, Galerius, Constantius, Maximinus, Severus, Licinius* et *Galeria Valeria*. Les ateliers monétaires d'où proviennent sont les suivants: *Aquileia, Roma, Carthago, Siscia, Serrica, Thessalonica, Heraclea, Nicomedia, Cyzicus, Antiochia* et *Alexandria*. – T. post quem pour déposer dans la terre les monnaies est l'année 310.